

AFRİKALI ÖĞRENCİLER BULUŞMASI ÇALIŞTAY SONUÇ RAPORU

Yüksek Öğretim Kurulu'nun yayınladığı verilere göre 2016 yılı itibariyle ülkemizde Afrika ülkeleri uyruklu 12.207 üniversite öğrencisi bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 2.107'si Ankara'da bulunan üniversitelere kayıtlı durumdadır.

SASAM Afrika Masası tarafından; Afrika kıtasındaki ülkelere Ankara'da bulunan üniversitelerde eğitim almak amacıyla ülkemize gelen Afrikalı öğrencilerin sorunlarını tespit edip, bunlara çözüm bulmak amacıyla bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubunun yaptığı çalıştaylar doğrultusunda Afrika'dan gelen öğrencilerin karşılaştığı sorunlar ve bunların çözümüne ilişkin atılması gereken adımlar 5 kategoride değerlendirilmiştir.

1. Afrika Farkındalığı

Ülkemizde Afrika kıtası hakkında entelektüel ve akademik alanda çok az sayıda eser hazırlanmıştır. Medyada ise Afrika daha çok açlık, savaş ve kargaşa ile ilgili haberlerle gündeme gelmektedir. Devlet büyüklerinin Afrika ülkelerine yaptığı diplomatik ve işbirliği ziyaretlerine ilişkin ise derinlemesine stratejik analiz içeren köşe yazılarına pek rastlanmamaktadır. Afrika kıtasına ilişkin bilgi eksikliği ve önyargılar Afrikalı öğrencilerin bazı sorunlarla karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır.

- Afrika ve Afrikalı imajının olumsuz olması: Tarihsel olarak negatif kurulmuş olan Afrikalı imajı açlık, iç savaş ve suça indirgenmiş durumdadır. Afrika kıtasında her ülke aynı durumda olmadığı gibi, Her bir Afrika ülkesinin de bölgeleri arasında refah farklılıkları bulunmaktadır.
- Afrikalı öğrencilere karşı gündelik hayatta saygısızca davranılması: Son yıllarda sayılarının artmış olmasından dolayı Ankara halkı sokaklarda daha fazla Afrikalı öğrenciyle muhatap oluyor. Avrupalı ya da uzak doğudan gelmiş bir yabancıya karşı daha dikkatli davranılırken; Afrikalı öğrencileri incitici tarzda sorular sorulmakta ve kaba davranılmaktadır.

- Toplumun yabancılara negatif bakışı: Son yıllarda artan göç ve mülteci sorunlarından dolayı turistik amaçla gelmeyen yabancılara halkın bakış açısı olumlu olmamaktadır. Afrikalı öğrenciler de bu konjonktürel sosyal durumdan paylarını almaktadırlar.

Yukarıda dile getirilen sorunları çözmek için aşağıda belirtilen önlemler doğrultusunda faaliyetler icra edilmelidir.

- Afrika'yı tanıtıcı ve Afrika ülkelerinin ve kültürlerinin farklılığını ortaya koyacak kamu spotları ve bilgilendirici broşürler hazırlanmalıdır.
- Afrika ülkeleriyle Türkiye arasında ekonomik ve kültürel işbirliği imkânlarını ortaya çıkaracak etkinlikler düzenlenmelidir.
- Afrika ülkelerine ilişkin akademik ve kültürel yayınlar teşvik edilmelidir.
- Afrika'nın doğal ve kültürel zenginliklerini anlatan TV programları, gazete yazıları ve blog sayfaları hazırlanmalıdır.
- İlköğretim müfredatı çocukların zihinlerinde dünya coğrafyası ve tarihi konusunda farkındalık oluşturulması amacıyla yeniden düzenlenmeli ve bu konularda daha etkin öğretim metotları geliştirilmelidir.
- Anadolu Ajansı tarafından geliştirilen Yükselen Afrika haberlerinde olduğu gibi Afrika'ya ilişkin haberlerin global haber ajanslarının sitelerinden tercüme edilmesi yerine doğrudan bölgedeki muhabirler tarafından yapılması uygulamalarının yaygınlaştırılması ve Haber Vaktim, Yeni Akit gibi ülkemizde bulunan Afrikalılara ve Afrika politikamıza ilişkin konulara duyarlı olan medya kuruluşlarının desteklenmesi gerekmektedir.

2. Dil ve iletişim

Türkçe zengin bir medeniyet dili olmasına rağmen öğrenilmesi zor bir dildir. Yükseköğrenim görmek için ülkemize gelen yabancı öğrencilerin hem derslerinde başarılı olmaları hem de gündelik hayata entegre olmaları için dilimizi iyi öğrenmeleri gerekmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki sorunlar tespit edilmiştir.

- Eğitim görmek için ülkemize gelen Afrikalı öğrencilere Türkiye ve Türkçe hakkında yeterli bilgilendirme yapılmaması: Ülkemize gelmeden önce Afrikalı öğrencileri,

sosyal, kültürel ve akademik hayata hazırlayıcı bilgilendirme yapılmadığı için yaşadıkları kültürel şok ve hayata adaptasyon süreci uzamaktadır.

- TÖMER (Türkçe Öğretim Merkezleri) tarafından verilen bir yıllık kursun Türkçe öğrenmek için yeterli olmaması: Sadece Afrikalı öğrencilerin değil Suriyeli öğrenciler tarafından da dile getirilen bu sorun TÖMER'in bu süreyi etkin bir biçimde kullanamaması ile de alakalı olabilir.
- Pratik ve akademik Türkçe öğretim eksikliği: TÖMER'in programında pratik ve akademik Türkçe öğretiminin yeterli olmadığı belirtilmektedir. Yabancı dille öğretim yapan programlarda bu konu önemli sonuç doğurmasa da öğretim dili Türkçe olan programlara kayıtlı Afrikalı öğrenciler dersleri anlamada, derse katılmakta ve ödev ve projeleri yapmakta zorluk yaşamaktadırlar.
- Öğretim dili İngilizce olan lisansüstü programlara kabul edilen İngilizce bilmeyen Afrikalı öğrenciler için İngilizce hazırlık imkânının verilmemesi
- Yabancılara Türkçe öğretmekle yükümlü TÖMER hocalarının yeterli seviyede yabancı dil (Arapça, Fransızca ve İngilizce) bilmemeleri: Türkiye'ye gelir gelmez bu durumla karşılaşmaları Afrikalı öğrencilerin ders verimliliğini düşürmekte ve ülkemize adaptasyonlarını etkilemektedir.

Bu sorunları çözmek için öncelikle TÖMER'in Türkçe öğretme performansı ve yetkinliği konusunda akademik bir araştırma yaptırılmalıdır. Bu çalışma bulguları doğrultusunda TÖMER'in müfredatı ve öğretim yöntemi yeniden düzenlenmelidir. Ayrıca aşağıdaki çözümler de göz önünde bulundurulmalıdır.

- Türkçe dersleri ile Türkiye'nin siyasi, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında online eğitim modülü hazırlanmalıdır. Kabul edilen öğrenciler ülkemize gelmeden Türkçe öğrenmeye başlamalı ve Türkiye hakkında farkındalığı oluşmalıdır.
- Ülkemizde eğitim görmekte olan Afrikalı öğrencilerle kabul edilen öğrenciler arasında network oluşturulmalıdır.
- Akademik ve Pratik Türkçe eğitimi sunan programlar zorunlu hale getirilmelidir.
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı sorumluluğu altındaki web sitelerini güncellemeli ve içeriklerini zenginleştirmelidir.

Sahipkiran
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SASAM

3. Ekonomik Hayat

Lisans programlarına devam eden burslu Afrikalı öğrenciler için burs miktarı yeterli görülmektedir. Bununla birlikte ailesiyle gelen yüksek lisans ve doktora öğrencileri için bu miktar ailenin ihtiyacını karşılamaya yetmemektedir. Diğer sorunlar şunlardır:

- Afrikalı öğrenciler için part-time iş ve ücretli staj imkânlarının kısıtlı olması
- Afrikalı öğrencilerin vakıf ve derneklerden burs bulma imkânlarının kısıtlı olması
- Temel gıdalarda, giyim ve ulaşım hizmetlerinde fiyat artışının beklenilenden çok daha yüksek olması ve önceden yapılan hesapların tutmaması

Yukarıda belirtilen sorunların çözülmesi için aşağıdaki öneriler hayata geçirilmelidir.

- Afrikalı öğrencileri için özgeçmiş veri bankası oluşturulmalıdır. Bu veri bankasında öğrencinin dil ve mesleki yeterlikleri belgelerle desteklenerek belirtilmelidir. Bu veri bankası da girişimcilerin dikkatine sunulmalıdır.
- Burs miktarı hesaplanırken medeni durum ve ülkemize getirildiyse çocuk sayısı da hesaba katılmalıdır.
- Burs veren vakıf ve derneklere ilişkin bilgilendirme yapılmalı ve Afrikalı öğrencilere burs verilmesi teşvik edilmelidir.
- Belli şartları taşıyan yüksek lisans ve doktora öğrencilerine kredi imkânı sunulmalıdır.

4. Sosyal ve kültürel Hayat

Afrikalı öğrenciler ülkemizdeki sosyal hayata adapte olmakta zorluk çekmektedirler. Bu yüzden Türk öğrenciler yerine yabancı öğrencilerle sosyalleşme içerisine girmektedirler. Türk kültürünün incelikleri ve Türklerin hassasiyetleri konusunda yeterli bilgi edinemedikleri için bazı sorunlar yaşamaktadırlar:

- Afrikalı öğrencilere ev kiralanmaması
- Türk öğrencilerin Afrikalı öğrencilere mesafeli durması
- Ülkemizdeki ideolojik kamplaşmaya (Sağcı-Solcu; Laik-Dinci vs.) dâhil edilmeye çalışılmaları

- Bazı akademisyenler tarafından hükümetle özdeşleştirilip ayrımcı davranışlara maruz kalmaları
- YTB tarafından yönetilen www.turkiyeburslari.gov.tr web sitesinin Türkiye Hakkında bölümünde 1 Amerikan doları 1, 78 Türk lirası (Şubat 2012) olarak gözükmektedir.

Bu sorunların çözülmesi için karşılıklı olarak kültürel hassasiyetlerin ve değerlerin farkında olunması gerekmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki öneriler dikkate alınmalıdır.

- Dil eğitimi sırasında Türklerin kültürel hassasiyetleri ile değerlerini öğreten uzun süreli bir oryantasyon programı düzenlenmelidir.
- YTB tarafından yönetilen www.turkiyeburslari.gov.tr web sitesinin ülkemizi tanıtıcı içeriği güncel bilgilerle görselleştirerek zenginleştirilmelidir.
- Burslu olarak gelen Afrikalı öğrencilerin konaklamaya ilişkin sorunları burs veren kamu kurumu tarafından takip edilmelidir.
- Türk dizilerinin Afrika'da yayın ağının yaygınlaştırılması desteklenmelidir.

5. Bürokratik İş ve İşlemler

Vatandaşlarımız için dahi önemli bir sorun olan bürokratik işlerin halledilmesi; Afrikalı öğrenciler için ciddi rahatsızlık kaynağı olmaktadır:

- Afrikalı öğrencilerin bürokratik bir sorunla karşılaştıkları zaman başvurabilecekleri idari bir merciin bulunmaması
- Yükümlü oldukları bürokratik işleri ayrıntılı anlatan yabancı dilde hazırlanan broşürlerin yetersiz olması
- Tabi oldukları ve hizmet aldıkları iş ve yükümlülüklerle ilişkin mevzuatın yabancı dilde erişiminin bulunmaması

Bu sorunları çözmek için aşağıdaki öneriler dikkate alınmalıdır:

- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) bünyesinde Afrikalı öğrencilerin her türlü bürokratik sorunlarıyla ilgilenecek bir beyaz masa oluşturulmalıdır.

- Afrikalı öğrencilerin yükümlü oldukları bürokratik işlemlerin nasıl yapılacağını adım adım anlatan bir web portal hazırlanmalıdır.
- Bürokratik işlemlere ilişkin bilgilendirici broşürler Afrikalı öğrenciler Türkiye'ye gelmeden önce verilmelidir.
- Afrikalı öğrencilere her türlü dilek ve taleplerini dile getirebilecekleri bir ortam olan Başbakanlık İletişim Merkezine (BİMER) başvuru yapma konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.

Sonuç

Dünyanın en büyük 20 ekonomisi içerisinde yer alan, gelişmiş sanayisi, genç nüfusu, dinamik girişimcileri, tarihi, kültürel ve coğrafi zenginlikleriyle bir cazibe merkezi olan Türkiye; gelişmekte olan ülkelerdeki vizyon sahibi gençler tarafından hayallerini gerçekleştirebilecekleri bir umut kapısı olarak görülmektedir.

Özellikle emperyalist zihniyete sahip Batı ülkelerinde sosyal, kültürel ve ekonomik endişelerle rahat edemeyeceğini düşünen gençler için Türkiye; dünyanın gerisinde kalmadan kendi kültürel ve vicdani değerlerine uygun olarak yaşayabilecekleri bir yükselen değer olarak görülmektedir.

Yeteneklerini ve akademik birikimlerini Türkiye'de daha iyi değerlendirebileceklerini düşündükleri için büyük umutlarla ülkemize gelen Afrikalı öğrencilerden birçoğu, yukarıda değinilen bazı sorunlar nedeniyle umduklarını bulamama ve hayal kırıklığına uğrama durumlarıyla karşı karşıya gelebilmektedirler.

Sosyal hayata yeterince entegre olamadıkları ve kültürel etkileşime giremedikleri için; derse gidip-gelme dışında önemli bir sosyal aktiviteleri bulunmamaktadır. Bu durum da onların var olan niteliklerini erozyona uğratmakta ve kapasitelerinin altına düşmelerine neden olmaktadır.

Afrikalı öğrenciler için yeterli miktarda staj, akademik ve mesleki programlar veya kendi alanlarında yarı zamanlı çalışma imkânları verilmesi halinde bu öğrenciler İngilizce, Arapça ve Fransızca gibi yabancı dillerin yansıra akademik, mesleki ya da kültürel alandaki

yeteneklerini kullanarak değer üretebilirler. Böylece ortaya çıkan değerden hem öğrenciler hem de toplumumuz yararlanmış olur.

Afrikalı öğrencilerin ekonomik değer üretmeleri için Türkçeyi çok iyi öğrenmeleri ve kullanmaları gerekmektedir. Ayrıca toplumumuza zenginlik katmaları için kültürel sorunların aşılması ve kültürel adaptasyonun sağlanması gerekmektedir.

Türkiye'nin 2023 ve 2071 vizyonları için uluslararası düzlemde güçlü işbirliği kuracağı ülkelere ihtiyacı olacaktır. Sömürgeci geçmişi olmayan, Afrika ülkeleri nezdinde imajı çok parlak olan ülkemiz, karşılıklı işbirliği ve saygı ilkesi doğrultusunda Afrika kıtasındaki potansiyeli olan tüm ülkelerle ekonomik ve kültürel stratejik ortaklığa girişmelidir.

Ülkemizdeki Afrikalı öğrenciler de bu stratejinin bir parçası olduğunda, ülkemiz tarafından kendilerine yapılan yatırım ve verilen emeğin karşılığı fazlasıyla alınmış olacaktır.

Yukarıdaki sorunların çözülmesi amacıyla öncelikli olarak başta 17.06.2014 tarihli ve 29033 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Bursları Yönetmelięi olmak üzere, ilgili tüm mevzuatın güncellenmesi gerekmektedir.

Ayrıca Yüksek Öğretim Kurulu ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının dile getirilen sorunlar doğrultusunda kurumsal alanda ve web ortamında gerekli düzenlemeleri yapmalarının önem arz ettiği düşünülmektedir.